

Till Finansdepartementet
Fi2016/04014/K

Remissvar

Incentive AS
Stockholm filial
Birger Jarlsgatan 14
08 – 1245 6933

15-02-2017

REGERINGSKANSLIET
Finansdepartementet - Registratorn

Ink 2017 -02- 22

Till Dnr Fi2016/04014/K

Remissvar ang. betänkandet *Ordning och reda i välfärden* (SOU 2016:78)

Avgränsning och sammanfattning

Detta remissvar avser betänkandet *Ordning och reda i välfärden* (SOU 2016:78) som lämnades till regeringen den 8 november 2016 ("Utredningen"). Svaret avgränsas till den del av betänkandet som innehåller ett förslag till utformning av en vinstbegränsning.

Incentive AS förvaltar aktiefonder och aktiemandat med investeringar i börsnoterade bolag i Sverige och i Europa. Förvaltningsbolaget har kontor i Oslo och Stockholm.

Incentive AS avstyrker utredningens förslag i fråga om vinstbegränsning. Vi motsätter oss förslaget som på godtyckliga grunder i praktiken förbjuder vinst inom en betydande del av näringslivet, och därmed allvarligt skadar Sverige, dess tillväxt och välbefinnande. Förslaget kommer att innebära att tusentals företag kommer att få lägga ned verksamheten och hundratusentals människor förlorar sin valfrihet. Även trovärdigheten till svenskt privat ägande skulle avsevärt reduceras ur ett internationellt perspektiv.

Frågan felställd redan i utredningsdirektiven

Redan i direktiven till utredningen blir det uppenbart att utgångspunkten är politisk och att det är de privata företagen som är måltavlan. Frågan ställs aldrig *om*, utan endast *hur* en reglering av vinsten ska ske. Inte heller ställs frågan varför de offentliga bolagen, med precis samma förutsättningar, inte själva klarar säkerställa högkvalitativa välfärdstjänster med samma kostnadseffektivitet som de som utförs

av privata aktörer. Utredningens ansats är att vinst är något negativt och samhällskadligt. Vi är övertygade om att en mer konstruktiv och saklig utredning hade kommit fram till helt andra slutsatser till fördel för Sveriges alla elever, patienter, äldre med flera.

Förslaget brister i både teori och praktik

Utredningens förslag är en utdragen beskrivning vad som för de allra flesta välfärdsföretag i praktiken skulle innebära ett vinstförbud. Begreppet övervinster definieras som "vinster som överstiger den ersättning som marknaden kan anses kräva för att skjuta till kapital till företagen". Utredarna påstår att en rimlig ersättning inom välfärden ska ligga mellan 8,5 och 10,0 procent, vilket beskrivs som "en marknadsmässig kapitalkostnad" (utredningen s. 26 och 350).

Utredningen hänvisar till diverse akademiska rapporter och experter, i syfte att försöka styrka sina slutsatser. Utredarna har dock missförstått de bakomliggande finansiella teorierna, vilket resulterat i att deras slutsatser blivit helt felaktiga. Ett grundläggande antagande bakom begreppet *marknadsmässig kapitalkostnad* är att det baseras på *marknadsvärden*, och inte historiska bokförda värden vilket utredarna själva verkar tro. Om ett bolag eller projekt inte kan generera en avkastning över dess kapitalkostnad baserat på marknadsvärdet, så kan bolaget eller projektet inte konkurrera om kapital och därmed blir det inte ens av (t.ex. nybyggnation av skol-, vård- och äldreboendeplatser).

Utredningens egen expert, Uppsalaforskaren Joakim Landström, har beskrivit förslaget som "ett förstatligande av välfärdssektorn" (se artikeln "Reepalus vinsttak leder till förstatligad välfärdssektor" i Dagens Nyheter den 12 september 2016), vilket tydligt påvisar hur utredarna tagit enstaka delar av experternas analyser utan att själva förstå helheten och därmed har de dragit slutsatser som är både felaktiga och missvisande.

Även i praktiken kommer Utredningens förslag att misslyckas, då det blir upp till tillsynsmyndigheter att avgöra vad som är exempelvis marknadsmässiga löner för verksamma aktieägare, marknadsmässighet i hyresprissättning och andra för rörelsen nödvändiga kostnader (utredningen s. 27). Själva definitionen av *marknadsmässig*, är att det baseras på en fri marknad och inte av en myndighet.

Betydande risk för spridning till andra områden

Förslaget skulle få till följd att det blir svårare för privata bolag att attrahera kapital för tillväxt och utveckling, vilket är avgörande för att svensk ekonomi ska

förbli stark och dynamisk, samt att ens kunna säkerställa alla de äldreboenden, skolplatser, vårdplatser som Sverige behöver skapa framöver.

Om vinstförbudet för välfärdsföretagen förvekligas så blir frågan när motsvarande regleringar också införs för andra branscher. Man skulle kunna fråga varför läkemedelsbolag tillåts sälja mediciner och material med vinst till den offentliga sektorn? Varför ska byggbolag tillåtas ha en positiv vinstmarginal i samband med infrastrukturbyggnationer (t.ex. vägar, skolor, sjukhus) åt den offentliga sektorn? Det är uppenbart att om inte läkemedelsbolag tillåts gå med vinst så försämras kvaliteten på den forskning som krävs för att utveckla nya, bättre och mer kostnadseffektiva mediciner. Lika uppenbart är det att om byggbolag inte tillåts göra vinst på offentliga projekt så skulle dessa bolag inte längre vara intresserade av den offentliga sektorn som uppdragsgivare. Ska då alla dessa brancher också förstatligas i Sverige?

Avslutning

Det är mot denna bakgrund de fulla konsekvenserna av förslaget om vinstförbud ska förstås: Det är i själva verket några av marknadsekonomins grundvalar som står på spel – inte bara för välfärdsföretagen utan i förlängningen för den svenska företagsamheten i stort. Det är i det ljuset som Incentive AS lämnar detta remissvar och avstyrker utredningens förslag.

Incentive AS

Mikael Berglund

Niklas Antman

